

VAARDIGHEDEN WELZIJN

COLOFON

Boom beroepsonderwijs
info@boomberoepsonderwijs.nl
www.boomberoepsonderwijs.nl

Auteur:
Jacqui Bolt

Inhoudelijke redactie:
Madeleine Farla

Bronvermelding:
Foto pagina 69: Lisa S. / Shutterstock.com

Titel:
Vaardigheden welzijn

ISBN:
978 90 3722 973 8

Eerste druk/tweede oplage

© 2016

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom beroepsonderwijs, te vinden op www.boomberoepsonderwijs.nl.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 7

Protocol: Ondersteunen bij het geven van eten bij volwassenen en ouderen

1	Onderdeel A: Voorbereiding	10
2	Onderdeel B: Protocol ondersteunen bij het geven van eten bij volwassenen en ouderen	12
3	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	14
4	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	15
5	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	17

Protocol: Ondersteunen bij het geven van eten bij kinderen

6	Onderdeel A: Voorbereiding	22
7	Onderdeel B: Protocol Mondverzorging	23
8	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	25
9	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	26
10	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	28

Protocol: Flesvoeding klaarmaken

11	Onderdeel A: Voorbereiding	34
12	Onderdeel B: Protocol Flesvoeding klaarmaken	35
13	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	37
14	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	38
15	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	40

Protocol: Ondersteunen bij het aan- en uitkleden van cliënten

16	Onderdeel A: Voorbereiding	44
17	Onderdeel B: Protocol Ondersteunen bij het aan- en uitkleden van cliënten	45
18	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	48
19	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	49
20	Onderdeel E: Oefening en opdrachten	52

Protocol: Ondersteunen bij het aan- en uitkleden en verschonen van baby's

21	Onderdeel A: Voorbereiding	58
22	Onderdeel B: Protocol Ondersteunen bij het aan- en uitkleden en verschonen van baby's	60
23	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	63
24	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	64
25	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	66

Protocol: Ondersteunen bij het douchen

26	Onderdeel A: Voorbereiding	72
27	Onderdeel B: Protocol Ondersteunen bij het douchen	74
28	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	78
29	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	79
30	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	82

Protocol: Baden van de baby

31	Onderdeel A: Voorbereiding	88
32	Onderdeel B: Protocol Baden van de baby	90
33	Onderdeel C: Feedbacklijst -student	94
34	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	95
35	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	98

Protocol: Verzorging van de gebitsprothese

36	Onderdeel A: Voorbereiding	104
37	Onderdeel B: Protocol Verzorging van de gebitsprothese	106
38	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	108
39	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	109
40	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	111

Protocol: Gebitsverzorging bij kinderen en volwassenen

41	Onderdeel A: Voorbereiding	116
42	Onderdeel B: Protocol Gebitsverzorging	118
43	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	120
44	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	121
45	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	123

Protocol: Cliënt wassen op bed

46	Onderdeel A: Voorbereiding	128
47	Onderdeel B: Protocol Cliënt wassen op bed	129
48	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	133
49	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	134
50	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	137

Protocol: Textielverzorging: Vouwen en strijken

51	Onderdeel A: Voorbereiding	142
52	Onderdeel B: Protocol Textielverzorging: Vouwen en strijken	143
53	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	145
54	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	146
55	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	148

Protocol: Wassen: Was sorteren

56	Onderdeel A: Voorbereiding	152
57	Onderdeel B: Protocol: Wassen: Was sorteren	153
58	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	155
59	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	156
60	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	158

Protocol: Wassen: Machinaal wassen

61	Onderdeel A: Voorbereiding	164
62	Onderdeel B: Protocol: Wassen: Machinaal wassen	166
63	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	168
64	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	169
65	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	171

Protocol: Stofzuigen

66	Onderdeel A: Voorbereiding	176
67	Onderdeel B: Protocol Stofzuigen	178
68	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	180
69	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	181
70	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	183

Protocol: Een ruimte schoonmaken: vloer reinigen

71	Onderdeel A: Voorbereiding	188
72	Onderdeel B: Protocol Vloer reinigen	190
73	Onderdeel C: Feedbacklijst - student	192
74	Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar	193
75	Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten	195

INLEIDING

Angerenstein Welzijn is een complete serie leermiddelen voor de kwalificatiedossiers van Welzijn en is geschikt voor de volgende kwalificatiedossiers:

- Maatschappelijke zorg
- Pedagogisch werk
- Sociaal werk.

Angerenstein Welzijn bestaat in de kern uit boeken met theorie. De boeken van Angerenstein Welzijn kennen de volgende opbouw:

Profielboeken (niveau 4)
Basisprofielboeken (niveau 3 en 4)
Generieke boeken (niveau 3 en 4)

Naast vakkennis zijn ook vaardigheden van essentieel belang voor de welzijnsprofessional. Vaardigheidstrainingen zijn een aanvulling op de theorie van Angerenstein Welzijn. Ze bevatten protocollen voor de verschillende handelingen waar de welzijnsprofessional mee in aanraking kan komen. Aan de hand van opdrachten leert hij zich de vaardigheden eigen te maken. Deze vaardigheidstraining bevat 15 vaardigheden.

Elke vaardigheid bestaat uit vijf onderdelen:

Onderdeel A: Voorbereiding

Dit onderdeel beschrijft de doelen waaraan gewerkt wordt, de benodigdheden voor het uitvoeren van de handeling, de koppeling met de thema's uit een van de bronnenboeken van Angerenstein Welzijn en de relatie met het dossier.

Onderdeel B: Protocol

Dit onderdeel betreft het protocol van de handeling waar het om gaat. In de linkerkolom staan de beschrijvingen van de stappen. In de rechterkolom staan de aandachtspunten. Een protocol is uit drie delen opgebouwd: voorbereiding, uitvoering en nazorg.

Onderdeel C: Feedbacklijst - student

Met deze lijst kan een medestudent op de gegeven onderdelen zijn feedback voor jou noteren. Ook kun je hier aangeven op welke onderdelen je een volgende keer gaat letten als je deze handeling nog een keer gaat oefenen.

Onderdeel D: Beoordelingsformulier - beoordelaar

Op dit formulier kan een beoordelaar jouw vaardigheden een score geven en beoordelen.

Onderdeel E: Oefeningen en opdrachten

Dit onderdeel begint met een aantal kennisopdrachten om je geheugen op te frissen. Vervolgens enkele oefeningen die je helpende je het protocol eigen te maken. De laatste opdrachten zijn meer uitdagend en wijken af van de standaardsituatie.

Veel plezier en succes met het werken met Angerenstein Welzijn!

PROTOCOL: ONDERSTEUNEN BIJ
HET GEVEN VAN ETEN BIJ
VOLWASSENEN EN OUDEREN

ONDERDEEL A: VOORBEREIDING

Inleiding

Sommige mensen kunnen door ziekte of ouderdom nog maar moeilijk zelfstandig eten. Denk aan mensen die geen kracht meer hebben in hun armen of mensen met spasmen. Zij kunnen maar moeilijk zelf het eten naar de mond brengen. Ouderen met dementie hebben soms zelf geen idee meer hoe je moet eten. Ze zijn die vaardigheid kwijtgeraakt. Jij kan dan de cliënt ondersteunen bij de maaltijd zodat hij toch voldoende eet.

Doelen

Met dit protocol kun je de cliënt ondersteunen bij de maaltijd. Hierbij kun je inschatten op welke manier dit het beste kan door te overleggen met cliënt of mantelzorgers.

Wanneer het protocol goed wordt beheerst zijn er extra opdrachten die aandacht besteden aan de volgende doelstellingen:

- Je kunt een cliënt met een verstandelijke beperking ondersteunen bij de maaltijd.
- Je kunt een cliënt die niet goed kan kauwen ondersteunen bij de maaltijd.

Bronnen

Gebruik de onderstaande thema van het boek *Ontwikkeling en omgeving*

- Thema 9: Diëten

Aantal personen

Je werkt samen met twee andere medestudenten.

Benodigheden

Je hebt de volgende materialen en middelen nodig voor het ondersteunen bij het geven van eten bij volwassenen en ouderen.

bord	beker	water/melk/sap
brood- of warme maaltijd	eventuele ergonomische en/of praktische hulpmiddelen	mes
protocol ondersteunen bij het geven van eten bij volwassenen en ouderen.		

Relatie met kwalificatiedossier

Dit protocol heb je nodig voor werkproces Maatschappelijk Zorg: B1-K1-W2: Ondersteunt de cliënt bij de persoonlijke verzorging.

ONDERDEEL B: PROTOCOL ONDERSTEUNEN BIJ HET GEVEN VAN ETEN BIJ VOLWASSENEN EN OUDEREN

Stappen	Aandachtspunten
Vorbereiding	
1. Raadpleeg het zorgdossier van de cliënt op allergieën, speciale diëten en of de cliënt speciale hulpmiddelen gebruikt bij het eten.	
2. Vraag aan de cliënt, mantelzorger of je collega wat hij of zij graag eet en drinkt.	Je kan niet alles voor de cliënt klaarmaken, maar je kan de cliënt wel een keuze geven, bijvoorbeeld 'Wilt u vleeswaren of kaas op uw brood?' Hiermee behoudt de cliënt een gevoel van zelfregie.
3. Bespreek wat de cliënt wel en niet zelf kan.	Het is belangrijk de zelfredzaamheid in stand te houden/te stimuleren
4. Was je handen	
5. Zorg voor een ontspannen sfeer door ondertussen te praten over de dag, het nieuws, te vragen naar wat de cliënt bezig houdt of door bij een dementerende oudere een muziekje op te zetten.	Een goede stemming is belangrijk voor de eetlust.
6. Dek de tafel met alle benodigde spullen.	Mogelijk gebruikt de cliënt aangepast bestek, beker, bord of servet of andere hulpmiddelen. Ga dit vooraf na.
Uitvoering	
7. Als de cliënt niet zelf zijn maaltijd kan smeren of snijden, dan doe je dat voor hem. Schenk het drinken in.	
8. Bied de cliënt de tijd om te bidden als hij dit wenst.	
9. Breng het eten en de beker naar de mond van de cliënt als dit nodig is. Wat de cliënt zelf kan doen, laat je hem zelf doen. Geef de cliënt alle tijd om rustig te kauwen en te slikken.	Geef de cliënt niet het idee dat je op hem aan het wachten bent. Hierdoor kan hij zenuwachtig worden en een cliënt die moeite heeft met slikken zal dan alleen maar moeizamer gaan slikken.
10. Als de cliënt zelfstandig kan eten, kun je zelf iets anders gaan doen.	Veel mensen voelen zich ongemakkelijk als ze bekeken worden tijdens het eten.
11. Let op hoe de cliënt eet (gaat het slikken goed, krijgt hij het weg, komt het terug?) en hoeveel de cliënt eet. Dit kun je dan later noteren in het zorgdossier.	Hiermee kunnen jij en je collega's in de gaten houden of de cliënt voldoende eet en drinkt en ondervoed of uitgedroogd dreigt te raken.